

Motion till riksdagen 2010/11:Ub209

av Lise Nordin m.fl. (MP)

Ökad lycka som politiskt mål

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att utveckla svensk lyckoforskning.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda hur lyckan i samhället ska kunna mätas regelbundet och att ett lyckoindex ska redovisas i likhet med BNP och övriga välfärdsindex.

Ökad lycka som politiskt mål

Genom hela mänsklighetens historia har frågan diskuterats vad som gör oss lyckliga eller olyckliga. Idag finns empirisk forskning som ger vägledning i vilka faktorer som skapar förutsättningar för lycka. Inom forskningen definieras lycka som att vara nöjd med sitt liv och må bra känslomässigt. Lycka, eller livsnöjdhet, kan mätas på olika sätt. En vanlig metod är att i enkäter be människor uppskatta hur nöjda de är med livet på en skala från 1 till 10. Till stor del bestäms hur lycklig en människa är av hennes gener men även av yttre omständigheter som kan påverkas med politiska beslut. Lyckoforskningen har redan gett oss mycket värdefull kunskap som bör tas tillvara som beslutsunderlag i politiken. Lyckoforskningen menar att saker som trygghet, låg arbetslöshet, starka sociala nätverk och en väl fungerande demokrati generellt ökar människors upplevda lycka och välbefinnande.

Redan på 1700-talet argumenterade den engelske filosofen Jeremy Bentham att målet för den offentliga politiken borde vara att maximera summan av lycka i samhället. Det är dock ingen enkel sak. Människor är individer och olika människor kan finna lyckan på delvis olika sätt. Det enklaste sättet att genom politiken öka lyckan är förmodligen att se till att alla har sina grundläggande behov tillfredsställda. Politikens överordnade mål har länge i praktiken varit ensidigt att stimulera materiell tillväxt. Detta har varit ett ef-

Fel! Okänt namn på

fektivt sätt att öka människors lycka i den rika delen av världen fram till en period mellan 1950 och 1970, eftersom många tidigare inte fick sina materiella grundbehov tillfredsställda. Därefter har den materiella tillväxten fortsatt, medan den upplevda lyckan stannat kvar på 1970-talets nivå. Lyckoforskningen indikerar att det är annat som behövs för att fortsätta en utveckling med ökad lycka. Politiken kan inte göra människor lyckliga, men de beslut som fattas skapar förutsättningar för människors lycka eller olycka. En politik för lycka måste gälla hela världens befolkning och kommande generationer.

På flera håll i världen har den framväxande lyckoforskningen uppmärksamats och anammats av den offentliga politiken. Frankrikes president Nicolas Sarkozy tillsatte i januari 2008 en forskarkommission, Commission on the Measurement of Economic Performance and Social Progress, under ledning av nobelpristagarna i ekonomi Joseph E Stiglitz och Amartya Sen, som bland annat gavs i uppgift att ta reda på hur lycka och livskvalitet kan kvantifieras för att komplettera måttet BNP med annat än strikt ekonomiska aspekter.

Forskarkommissionen levererade en omfattande rapport som presenterades i september 2009. Rapporten fokuserar på att ge bättre verktyg för att mäta samhällets välfärd. Rapporten tar till exempel upp att BNP ofta förväxlas med välfärd, trots att det egentligen är ett mått på produktion. Rapporten understryker också att de politiska val som görs påverkas av vilka mått som används som underlag. Som exempel på hur fel det kan bli om man förväxlar BNP med välfärd nämner författarna att förekomsten av omfattande bilköer kan öka BNP genom att det får bilarna att dra mer bensin, men det leder definitivt inte till ökad livskvalitet. Rapporten lämnar rekommendationen att det behövs ett mått för subjektivt välbefinnande och att statistiska myndigheter bör ta med frågor om detta i sina undersökningar.

Sverige ligger långt efter flera andra länder i att anamma lyckoforskningens potential. Men lyckoforskningen börjar ta mark även här. På flera håll i landet har högskolor infört kurser om lyckoforskning de senaste åren. I Skövde kan man läsa en mycket populär treårig högskoleutbildning, Psykologisk coach, om hur man gör andra lyckligare. I Uppsala kan man läsa lyckoforskningskursen Happiness på engelska. En distanskurs på svenska finns vid Umeå universitet. Det finns även kurslitteratur på svenska. En av de mer uppmärksammade böckerna är Bengt Brülde's bok Lycka och lidande.

Alltmer tyder på att den samlade lyckan i ett samhälle kan ökas genom politiska beslut. Därför är det viktigt att föra en seriös diskussion om hur man med politiska beslut baserade på forskningsresultat kan öka förutsättningarna för att göra människor lyckligare. Det skulle göra det betydligt enklare att i politiken prioritera och väga nyttan av olika förslag med målet att öka lyckan.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 20 oktober 2010

Lise Nordin (MP)

Annika Lillemets (MP)

Tina Ehn (MP)

Valter Mutz (MP)

Stina Bergström (MP)

Bodil Ceballos (MP)

Helena Leander (MP)